

ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

Students' Satisfaction towards Instructional Management of Graduate Studies Program

at Nakhon Si Thammarat Rajabhat University.

สาลินี จงใจสุรธรรม*

Salinee Jongjaisurathum

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช โดยรวมและรายด้านห้าด้าน คือ ด้านหลักสูตรและเนื้อหาวิชา ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านปัจจัยที่สนับสนุนการเรียนการสอน ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน และด้านคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอน จำแนกตามตัวแปรเพศและสภาพการทำงาน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต หลักสูตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ปีการศึกษา 2553 จำนวน 315 คน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มีความพึงพอใจต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนโดยรวม 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านคุณลักษณะอาจารย์ ด้านหลักสูตรและเนื้อหาวิชา ด้านวิธีสอน และกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน และด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอน

2. ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช จำแนกตามเพศ และสถานภาพการทำงาน ผลปรากฏว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาชายและหญิงมีความพึงพอใจต่อกระบวนการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา โดยรวมและด้านหลักสูตรและเนื้อหาวิชา ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการประเมินผลการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอน และด้านคุณลักษณะอาจารย์ มีความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่มีสถานภาพการทำงานแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อกระบวนการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา โดยรวมและด้านหลักสูตรและเนื้อหาวิชา และด้านคุณลักษณะอาจารย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอน และด้านการประเมินผลการเรียนการสอน มีความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : ความพึงพอใจ/ กระบวนการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา

* อาจารย์ประจำ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช โทรศัพท์ 085-0568975 E-mail : nok_sally@hotmail.com

Abstract

The objectives of this research were to study students' satisfaction towards instructional management of Graduate Studies Program at Nakhon Si Thammarat Rajabhat University in overall and each of five aspects ; namely, curriculum, teaching methods and teaching activities, factors supporting teaching, assessment, and instructor characteristics and to compare overall and each of five aspects among graduate students classified by sex and work status. The sample of the study consisted of 315 graduate students of Nakhon Si Thammarat Rajabhat University in academic year 2010. The research results were as follows :

1. Students' satisfaction towards instructional management of Graduate Studies Program in overall aspect was at a high level. Ordering each aspect from the highest mean score were instructor characteristics, curriculum, teaching methods and teaching activities, assessment, and factors supporting teaching, respectively.

2. Comparing satisfaction in overall and each of five aspects among graduate students classified by sex and work status, it was found that ; 1) Satisfaction towards instructional management between male and female graduate students in overall aspects was statistically significant difference at the 0.05 level. Considering each aspect, it was found that satisfaction towards curriculum, teaching methods and teaching activities, and assessment was statistically significant difference at the 0.05 level. However, no significant difference was found in supporting teaching and instructor characteristics factors; 2) Satisfaction towards instructional management in overall aspects among graduate students with different work status was statistically significant difference at the 0.05 level. Considering each aspect, it was found that satisfaction towards curriculum, and instructor characteristics was statistically significant difference at the 0.05 level. However, no significant difference was found in teaching methods and teaching activities, factors supporting teaching, and assessment.

Keywords : Satisfaction/Instructional Management of Graduate Studies Program

บทนำ

กระบวนการสอนหรือเทคนิคการสอนเป็นสมรรถนะที่สำคัญของครูในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้และมีพัฒนาการที่ดีขึ้นทั้งด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ จากผลการประเมินภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา พบว่า มาตรฐานด้านผู้เรียนที่อยู่ในระดับต้องปรับปรุง คือ มาตรฐานที่ 4 ซึ่งมุ่งให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมี

วิสัยทัศน์ ความสามารถของผู้เรียนตามมาตรฐานนี้เกิดจากการสะสมระยะยาวของกระบวนการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนด้วยกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสม กระตุ้น ส่งเสริมให้เกิดการคิด การเรียนรู้ด้วยการถ่ายทอดความรู้เก่า เอาวิชาเป็นตัวตั้งนั้น ล้าสมัย และทำให้อ่อนแอทางปัญญา จำเป็นต้องมีการปฏิรูปการเรียนรู้จากการท่องความรู้ จากตำราไปเป็นการเรียนรู้จากการปฏิบัติ และสามารถวิจัยสร้างองค์ความรู้ใหม่ให้เหมาะสมแก่การใช้งาน และสอดคล้องกับสถานการณ์จริง (ประเวศ ะสี,

2546) ซึ่งแนวคิดนี้สอดคล้องกับสมุน อมรวิวัฒน์ (2540) ที่กล่าวว่า การพัฒนาการเรียนการสอนในยุค สังคมข่าวสาร ข้อมูลที่มีความรู้ใหม่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ผู้เรียนจะต้องรู้จักแสวงหาความรู้และเรียนรู้ อยู่ตลอดเวลา

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช เปิดสอนในระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก โดยมีหลักสูตรทั่วไปภาคปกติและหลักสูตรภาค สมทบ ในการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ปีการศึกษา 2553 มีการเปิดสอนในคณะครุศาสตร์ ได้แก่ ระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครูและ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ปริญญาโท 3 สาขา วิชา ปริญญาเอก 1 สาขาวิชา และคณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี เปิดสอนระดับปริญญาโท จำนวน 1 สาขาวิชา และคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม เปิดสอน ระดับปริญญาโท จำนวน 1 สาขาวิชา รวมนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา จำนวน 547 คน หลักสูตร ประกาศนียบัตรบัณฑิต ปริญญาโท และปริญญาเอก มี วัตถุประสงค์มุ่งเน้น ให้มีความสัมพันธ์สอดคล้อง กับแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาของชาติ ปรัชญาของการอุดมศึกษา ปรัชญาของสถาบันอุดม ศึกษา และมาตรฐานวิชาการและวิชาชีพที่เป็นสากล เน้นการพัฒนา นักวิชาการและนักวิชาชีพที่มีความรู้ความ สามารถระดับสูงในสาขา วิชาต่าง ๆ โดยมีกระบวนการวิจัย เพื่อให้สามารถบุกเบิกแสวงหาความรู้ใหม่ได้ อย่างมีอิสระ รวมทั้งมีความสามารถในการจรจร โลง ความก้าวหน้าทางวิชาการ เชื่อมโยงและบูรณาการ ศาสตร์ที่ตนเชี่ยวชาญกับศาสตร์อื่นได้อย่างต่อเนื่อง มีคุณธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ (มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, 2552)

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น มหาวิทยาลัย ราชภัฏนครศรีธรรมราช มีนักศึกษาระดับ บัณฑิตศึกษาในจำนวนมากและจัดการศึกษาระดับ บัณฑิตศึกษาทั้งสามระดับ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจ

ทำการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อ กระบวนการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช จำแนกเป็น 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรเนื้อหาวิชา ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านปัจจัยส่งเสริม การเรียนการสอน และด้านการประเมินผลการเรียน การสอน ทั้งนี้เพื่อนำเสนอให้ผู้เกี่ยวข้องได้นำข้อมูล ที่ได้จากการศึกษาไปใช้ประโยชน์ในการวางแผน ปรับปรุงและพัฒนาในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องใน ระดับบัณฑิตศึกษา ได้ทราบรูปแบบการเรียน การสอน เสริมสร้างแรงจูงใจและสร้างความพึงพอใจ ให้กับนักศึกษา เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้การจั ดการศึกษา ใน ระดับ บัณฑิตศึกษา ใด้บรรลุ วัตถุประสงค์ และเป็นประโยชน์ต่อการผลิตบัณฑิต ที่มีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

วัตถุประสงค์ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ

1. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของนักศึกษา ที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนระดับ บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช จำแนกเป็น 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและเนื้อหาวิชา ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้าน ปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอน ด้านการ ประเมินผลการเรียนการสอน และด้านคุณลักษณะ อาจารย์
2. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักศึกษา ที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนระดับ บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช จำแนกตามเพศ และสภาพการทำงาน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาเอก

ระดับปริญญาโท และระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต
ปีการศึกษา 2553 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
จำนวน 315 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามความพึงพอใจของ
นักศึกษา ที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอน
ระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
2. แบบสัมภาษณ์นักศึกษามีต่อกระบวนการ
จัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบน
มาตรฐาน ค่าร้อยละ และสถิติทดสอบค่าที (t-test)

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลได้ดังนี้

1. การศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มี
ต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนระดับ
บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
จำแนกเป็น 5 ด้าน มีดังนี้

1.1 นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง
(ร้อยละ 72.40) มีอายุระหว่าง 25 - 35 ปี (ร้อยละ
54.30) กำลังศึกษาระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขา
วิชาชีพครู (ร้อยละ 48.90) และส่วนใหญ่ทำงานแล้ว
(ร้อยละ 77.50)

1.2 ความพึงพอใจของนักศึกษาโดยภาพ
รวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อวิเคราะห์
เป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่
ด้านคุณลักษณะอาจารย์ รองลงมา คือ ด้านหลักสูตร
และเนื้อหาวิชา ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการ
เรียนการสอน และด้านการประเมินผลการเรียนการ
สอน ส่วนด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอน มี
ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจน้อยที่สุด

1.3 ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อ -
กระบวนการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา จำแนก
รายข้อมีดังนี้

1.3.1 ความพึงพอใจของนักศึกษาด้าน
หลักสูตรและเนื้อหาวิชา จำแนกรายข้อพบว่า
เนื้อหาวิชาที่มีประโยชน์ต่อการพัฒนาอาชีพและ
ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ใน
ระดับมาก รองลงมา ได้แก่ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร
มีความสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา ส่วนประเด็นที่มี
ค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ การจัดรายวิชาเรียนตามลำดับ
ความง่ายและเหมาะสมกับเนื้อหา

1.3.2 ความพึงพอใจของนักศึกษา -
ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน จำแนก
รายข้อ พบว่า การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการ
สอนของนักศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก
รองลงมา ได้แก่ การเตรียมการสอนของอาจารย์
ส่วนประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ภาระงาน
และการศึกษาค้นคว้าที่มอบหมายให้นักศึกษาทำ
เหมาะสมกับเวลา

1.3.3 ความพึงพอใจด้านปัจจัย
สนับสนุนการเรียนการสอน จำแนกรายข้อ พบว่า
เนื้อหาของเอกสารประกอบการสอนชัดเจนและ
เหมาะสม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมากเท่ากับ
ความทันสมัยของวัสดุอุปกรณ์ในการเรียนการสอน
รองลงมา ได้แก่ ขนาดของห้องเรียนมีความ
เหมาะสมกับสภาพ และจำนวนนักศึกษา ส่วน
ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ การให้บริการของ
บุคลากรฝ่ายสนับสนุนของคณะ

1.3.4 ความพึงพอใจด้านการประเมิน
ผลการเรียนการสอน จำแนกรายข้อ พบว่า อาจารย์
ผู้สอนมีความยุติธรรมในการประเมินผล มีค่าเฉลี่ย
สูงสุด อยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ อาจารย์
ผู้สอนใช้การวัดและประเมินผลที่หลากหลายและ

เหมาะสม ส่วนประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ การตรวจงานของอาจารย์และแจ้งผลการประเมิน

1.3.5 ความพึงพอใจด้านคุณลักษณะ อาจารย์ จำแนกรายข้อ พบว่า อาจารย์ผู้สอนมีความรู้ ความสามารถและคุณวุฒิเหมาะสมกับรายวิชา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมากเท่ากับการตรงต่อเวลา ของอาจารย์ผู้สอน รองลงมา ได้แก่ คุณลักษณะและบุคลิกภาพความเป็นครูของอาจารย์ผู้สอน ส่วนประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ การสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมของอาจารย์ผู้สอน

2. การเปรียบเทียบความพึงพอใจจำแนกตามเพศและสถานภาพการทำงานโดยรวมและรายด้าน

2.1 นักศึกษาบัณฑิตศึกษาชายและหญิงมีความพึงพอใจโดยรวมและรายด้าน คือ ด้านหลักสูตรและเนื้อหาวิชา ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการประเมินผลการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอน และด้านคุณลักษณะอาจารย์ มีความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน

2.2 นักศึกษาบัณฑิตศึกษาที่มีสถานภาพการทำงานแตกต่างกัน มีความพึงพอใจโดยรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตรและเนื้อหาวิชา และด้านคุณลักษณะอาจารย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอน และด้านการประเมินผลการเรียนการสอน มีความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

อภิปรายผลจากสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. การศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช จำแนกเป็น 5 ด้าน

คือ ด้านหลักสูตรและเนื้อหาวิชา ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอน ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน และด้านคุณลักษณะอาจารย์ ผลการวิจัย พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน มีผลอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากกระบวนการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา ทำให้นักศึกษามีความพึงพอใจ อาจเนื่องมาจากศักยภาพ การบริหารจัดการอย่างจริงจัง การดูแลเอาใจใส่ของผู้บริหารงานบัณฑิตศึกษา บุคลิกภาพ การปฏิบัติตน วุฒิภาวะ และประสบการณ์ในการสอนของคณาจารย์และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง มีความสามารถสูง ทำให้นักศึกษามีความพึงพอใจในระดับมาก ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับ โวลแมน (Wolman, 1973, 384) ซึ่งกล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึก (feeling) มีความสุขเมื่อคนเราได้รับความสำเร็จตามจุดหมาย (goal) ความต้องการ (want) ในขณะที่รัทท์พงษ์ วงษ์ธานี (2547, 65) ได้กล่าวไว้ว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกที่ดี หรือทัศนคติที่ดีของบุคคล ซึ่งมักเกิดจากการได้รับการตอบสนองตามที่ตนเองต้องการก็จะเกิดความรู้สึกที่ดีในสิ่งเหล่านั้น

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดสามอันดับแรก ได้แก่ ด้านคุณลักษณะอาจารย์ รองลงมาคือ ด้านหลักสูตรและเนื้อหาวิชา และด้านวิธีสอน และกิจกรรมการเรียนการสอน ส่วนด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่ำสุด สอดคล้องกับผลการศึกษาของพนิตศรี ศรีเชื้อ (2550) ทุกประเด็นที่ศึกษาความพึงพอใจและสภาพที่ต้องการของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ กิจกรรมการเรียนการสอน ด้านผู้สอน และด้าน

เนื้อหาวิชาตามหลักสูตร ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอน

นอกจากนี้ผลการศึกษาก็โดยจำแนกรายข้อทั้ง 5 ด้านก็อยู่ในระดับมากทุกข้อเช่นเดียวกัน เช่น ในด้านหลักสูตรและเนื้อหาวิชา ความพึงพอใจของนักศึกษา จำแนกรายข้อ ประเด็นเนื้อหาวิชาที่มีประโยชน์ต่อการพัฒนาอาชีพและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ วัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาได้จัดทำขึ้นตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2548 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2548) ทั้งหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง และหลักสูตรปริญญาโทและปริญญาเอก ที่มุ่งให้มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาของชาติ ปรัชญาของการอุดมศึกษา ปรัชญาของสถาบันอุดมศึกษา และมาตรฐานวิชาการและวิชาชีพ เน้นการพัฒนา นักวิชาการและนักวิชาชีพให้มีความชำนาญในสาขาวิชาเฉพาะ เพื่อให้มีความรู้ความเชี่ยวชาญสามารถปฏิบัติงานได้ดียิ่งขึ้น

ส่วนด้านคุณลักษณะอาจารย์ ความพึงพอใจรายด้าน ในด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านคุณลักษณะอาจารย์ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากอาจารย์ผู้สอนมีความรู้ความสามารถและคุณวุฒิเหมาะสมกับรายวิชา มีคุณลักษณะและบุคลิกภาพเหมาะสมกับความเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัย สอดคล้องกับปรีชา มั่นคง (2547, 55) ที่กล่าวว่า อาจารย์ได้ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม โดยมีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอนเป็นอย่างดี มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความรู้กว้างขวางและทันสมัย อีกทั้งสอดคล้องกับมณฑาทิมทอง และฉันทนา สุรัสวดี (2545, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สถาบันราชภัฏพระนครต่อการจัดการเรียนการสอน

และการให้บริการด้านต่าง ๆ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจด้านอาจารย์ผู้สอนในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา จำแนกตามเพศและสถานภาพการทำงาน โดยรวมและรายด้าน พบว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาชายและหญิงมีความพึงพอใจ โดยรวมและรายด้าน คือ ด้านหลักสูตรและเนื้อหาวิชา ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการประเมินผลการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอน และด้านคุณลักษณะอาจารย์ นักศึกษามีความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน

สำหรับ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่มีสถานภาพการทำงานแตกต่างกัน มีความพึงพอใจ โดยรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตรและเนื้อหาวิชา และด้านคุณลักษณะอาจารย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอน และด้านการประเมินผลการเรียนการสอน มีความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน

จะเห็นได้ว่า ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา จำแนกตามเพศและสถานภาพการทำงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และรายด้านในด้านหลักสูตรและเนื้อหาวิชา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เช่นเดียวกัน อาจเนื่องมาจากนักศึกษามีความพึงพอใจต่างกันในเรื่องเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่มีประโยชน์ต่อการพัฒนาอาชีพและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ วัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา และวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคม เนื้อหาวิชา

ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีระบบคิดวิเคราะห์และฝึกการแก้ปัญหา ฯลฯ นอกจากนี้ อาจเนื่องมาจากหลักสูตรและเนื้อหาวิชาในระดับบัณฑิตศึกษา ตอบสนองต่อความต้องการเรียนของนักศึกษาแตกต่างกัน เป็นไปตามทฤษฎีความพึงพอใจของโคร์แมน (สมศักดิ์ คงเที่ยง และอัญชลี โพธิ์ทอง, 2542, 161-162 ; อ้างจาก Korman A.K.1977) ที่กล่าวว่า ทฤษฎีการสนองความต้องการ (Need fulfillment theory) ถือว่าความพึงพอใจในงานเกิดจากความต้องการส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์ต่อผลที่ได้รับจากงานกับการประสบความสำเร็จตามเป้าหมายส่วนบุคคล

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ควรจัดตั้งสำนักงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ที่ดูแลและจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาอย่างเป็นระบบ เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา โดยขอข้อมูลจากสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน อาจารย์ผู้สอน และสำนักบัณฑิตศึกษาของคณะต่าง ๆ ซึ่งไม่เป็นองค์รวมในระดับมหาวิทยาลัย ไม่ได้จัดเป็นระบบข้อมูลสารสนเทศที่สะดวกต่อการนำไปใช้ รวมทั้งการนำผลการวิจัยของงานวิจัยต่าง ๆ ไปใช้ ไม่มีความคล่องตัวในการปฏิบัติ

2. ควรจัดทำโครงการพัฒนาศักยภาพอาจารย์ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การพัฒนาความรู้ความสามารถเฉพาะวิชา เทคนิคการสอน เทคนิคการวัดและประเมินผล เทคนิคการถ่ายทอดองค์ความรู้

3. ควรมีการสนับสนุนส่งเสริมให้อาจารย์ผู้สอนทำเอกสารประกอบการสอน เพื่อให้ให้นักศึกษาได้ศึกษาคู่มือของอาจารย์ประจำสถาบัน อีกทั้งสามารถปรับปรุงเป็นผลงานทางวิชาการของอาจารย์ผู้สอน

4. ควรปรับเปลี่ยนรูปแบบกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชามากยิ่งขึ้น

5. ควรมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงห้องสมุดในด้านต่าง ๆ เช่น เวลาในการให้บริการห้องสมุด จำนวนหนังสือที่เพียงพอและความทันสมัย ความสะดวกต่อการค้นคว้า การบริการของเจ้าหน้าที่

6. ควรจัดห้องเรียนและโสตทัศนูปกรณ์ที่มีความสะดวกและเพียงพอต่อการใช้งาน สภาพห้องเรียนมีความเหมาะสมต่อการเรียนการสอน เช่น เครื่องปรับอากาศ หน้าต่าง ประตูห้องเรียนที่ใช้งานได้ดี

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาในปีการศึกษาต่อ ๆ ไปอย่างต่อเนื่อง เพื่อดูทิศทางหรือแนวโน้มในเรื่องดังกล่าว และเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลในหลาย ๆ ปี เพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพบัณฑิตอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

2. ควรมีการสำรวจหลักสูตรการเรียนการสอน - สอน ระดับบัณฑิตศึกษาที่เปิดสอนว่ามีความสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานมากน้อยเพียงใด หากสาขาใดเป็นที่ต้องการมากจะได้ให้การสนับสนุน หากสาขาวิชาใดเป็นที่ต้องการน้อยอาจปรับปรุงหรือปรับลด

3. ควรมีการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่เน้นเชิงคุณภาพเพื่อศึกษาความคิดเห็นในเชิงลึกมากกว่าเชิงปริมาณ

4. ควรมีการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรีกับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

5. ควรมีการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช กับมหาวิทยาลัยอื่นในระดับเดียวกัน

6. จากการศึกษา พบว่า ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา ด้านปัจจัยการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่ำสุด ดังนั้นมหาวิทยาลัยจึงควรศึกษาปัญหา สาเหตุ และแนวทางการพัฒนาในด้านดังกล่าว

7. จากการศึกษา พบว่า ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา ด้านหลักสูตรและเนื้อหาวิชา มีประเด็นการจัดรายวิชาเรียนตามลำดับความยากง่าย และเหมาะสมกับเนื้อหา มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้นมหาวิทยาลัยควรมีการศึกษาวิเคราะห์แนวทางเพื่อปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมมากขึ้น

8. จากการศึกษา พบว่า ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน มีประเด็นภาระงานและการศึกษาค้นคว้าที่มอบหมายให้นักศึกษาทำเหมาะสมกับเวลา มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่ำสุด ดังนั้นมหาวิทยาลัยจึงควรมีการศึกษาวิจัยในประเด็นดังกล่าวอย่างรอบด้านเพื่อหาแนวทางในการแก้ปัญหา

9. จากการศึกษา พบว่า ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา ด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอน ในประเด็นการให้บริการของบุคลากรฝ่ายสนับสนุนของคณะ มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่ำสุด ดังนั้นมหาวิทยาลัยจึงควรมีการศึกษาวิจัยพัฒนาระบบการให้บริการของบุคลากรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

10. จากการศึกษา พบว่า ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา ด้านคุณลักษณะอาจารย์ ประเด็นการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมของอาจารย์ผู้สอนมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่ำสุด ดังนั้นมหาวิทยาลัยจึง

ควรมีการแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่สอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมอย่างจริงจัง

กิตติกรรมประกาศ

รายงานวิจัยฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีด้วยความอนุเคราะห์ทุนอุดหนุนการวิจัยจากสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ประจำปีงบประมาณ 2553

ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ และตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยทำให้งานวิจัยสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณผู้บริหารและเจ้าหน้าที่สถาบันวิจัยและพัฒนา อาจารย์ผู้สอนระดับบัณฑิตศึกษา เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานบัณฑิตศึกษาคณะครุศาสตร์ เจ้าหน้าที่สำนักส่งเสริมและทะเบียน และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาทุกท่านที่ให้ความร่วมมือช่วยเหลือในการทำวิจัยฉบับนี้เป็นอย่างดี คุณค่าและประโยชน์อันพึงเกิดจากวิทย์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณของบิดา มารดาครูอาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านด้วยความเคารพ

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2548, 20 กุมภาพันธ์).

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.2548. ม.ป.ท.

ประเวศ วะสี. (2542, มีนาคม). แนวคิดเกี่ยวกับระบบพัฒนาการเรียนรู้อ. **สถานปฎิรูป**, 2 (13), 31-33

ปริษา หมั่นคง. (2547). ความพึงพอใจของนิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปริญญาทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา. **ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา).**

- กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พนิตศรี ศรีเชื้อ. (2550). ความพึงพอใจและสภาพที่
ต้องการของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการ
จัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของ
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
เลข: มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.(อัดสำเนา)
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช. (2552).
รายงานประจำปี 2551 มหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครศรีธรรมราช. นครศรีธรรมราช :
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
_____. (2553). รายงานข้อมูลหลักสูตร ภาค
การศึกษา 1/2553 จำแนกตามคณะ
หลักสูตร สาขาวิชาและระดับการศึกษา.
นครศรีธรรมราช: มหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครศรีธรรมราช.
- มณฑา กิมทอง และฉันทนา สุรัสวดี.
(2545).รายงานการวิจัยเรื่องความพึงพอใจ
ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาสถาบัน
สอนและการให้บริการด้านต่าง ๆ.
กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏ
พระนคร
- รักษ์พงษ์ วงษ์ธานี.(2546). เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียน ความคงทนในการเรียน และ
ความพึงพอใจในการเรียนโดยใช้โปรแกรม
บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชา วิทยาศาสตร์
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มี
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและวิธีเรียนต่างกัน.
วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต.
มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
สุมน อมรวิวัฒน์. (2544). กระบวนการเรียนรู้จาก
แหล่งเรียนรู้ในชุมชนและธรรมชาติ.
กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาแห่งชาติ.
สมศักดิ์ คงเที่ยง และอัญชลี โพธิ์ทอง. (2542).
การบริหารบุคลากรและการพัฒนาทรัพยากร
มนุษย์. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัย
รามคำแหง.
- Wolman, Thomas E. (1973). **Education and
Organizational Leadership in
Elementary Schools.**
New Jersey: Prentice – Hall.